
Instal·lació de dues plataformes artificials per a la reproducció d'una parella d'àligues perdigueres o cuabarrades (*Hieraetus fasciatus*) al Parc del Garraf

Rodrigo del Amo,¹
Paco Martínez,²
Carles Franco,²
i Xavier Santaefemia³

¹ Servei de Parcs Naturals
Diputació de Barcelona

² Departament de Medi Ambient
Generalitat de Catalunya

³ Reserva Natural del Delta del Llobregat
Generalitat de Catalunya

Resum

L'àguila perdiguera o cuabarrada és una de les rapinyaires amb més problemes de conservació a Catalunya, a la península Ibèrica i a escala europea.

Als cingles del Garraf tenim la sort de comptar amb aquesta espècie com a reproductora.

Des del Parc del Garraf es porten a terme diverses mesures destinades a la conservació de l'espècie:

- Control dels paràmetres reproductius.
- Vigilància de les àrees de reproducció per evitar disturbis.
- Regulació de l'escalada, etc.

Enguany, però, la reproducció s'ha vist malmesa per l'esllavissament del niu i la consegüent mort de la pollada.

Així, s'ha observat com les àguiles aprofiten relleixos de roca massa petits i exposats, ja que no en disposen de millors.

Per tal de garantir la reproducció de l'espècie al parc, el personal del Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya amb el suport del Servei de Parcs Naturals de Diputació de Barcelona hem dissenyat i instal·lat dues plataformes de ferro on existien els nius desapareguts.

Paraules clau

Àliga perdiguera o cuabarrada, escalada

Resumen

Instalación de dos plataformas artificiales para la reproducción de una pareja de águilas perdiceras (*Hieraetus fasciatus*) en el Parque del Garraf

El águila perdicera es una de las rapaces con más problemas de conservación en Catalunya, en la península Ibérica y a escala europea.

En los riscos del Garraf tenemos la suerte de contar con esta especie como reproductora.

Desde el Parque del Garraf se llevan a cabo diversas medidas destinadas a la conservación de la especie:

- Control de los parámetros reproductivos.
- Vigilancia de las áreas de reproducción para evitar estorbos.
- Regulación de la escalada, etc.

Pero este año la reproducción se ha echado a perder por el desprendimiento del nido con la consiguiente muerte de la pollada.

Así, se ha observado cómo las águilas aprovechan rellanos de roca demasiado pequeños y expuestos, ya que no disponen de mejores.

Para garantizar la reproducción de la especie en el parque, el personal del Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya con el apoyo del Servei de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona hemos diseñado e instalado dos plataformas de hierro donde existían los nidos desaparecidos.

Palabras clave

Águila perdicera, escalada

Abstract

Installation of two artificial platforms for a breeding pair of Bonelli's eagles (*Hieraetus fasciatus*) in Garraf Park

Bonelli's eagle is one of the raptors with most conservation problems in Catalonia, the Iberian Peninsula and Europe as a whole.

We are fortunate enough to have this eagle among the breeding birds of the cliffs of the Garraf.

Garraf Park implements a series of measures with a view to the conservation of the species:

- Monitoring of breeding parameters
- Surveillance of the breeding areas in order to avoid disturbance
- Regulation of climbing, etc.

However, this year breeding was set back by the collapse of one of the nests and the resulting death of the brood.

It was observed that the eagles used ledges that were too narrow and exposed, for want of more suitable ones.

In order to ensure the reproduction of the species in the Park, staff of the Department of the Environment of the Catalan government have designed and installed, with the support of the Nature Parks Service of Barcelona Provincial Council, two iron platforms on the site of the former nests.

Keywords

Bonelli's eagle, rock climbing

Introducció

L'àguila perdiguera o cuabarrada *Hieraetus fasciatus* és un dels rapinyaires més emblemàtics de les contrades catalanes.

Després d'anys d'estudi sobre els diferents paràmetres de la biologia i la conservació de les àligues, sobretot per l'equip dirigit pel doctor Joan Real de la Universitat de Barcelona, s'arriba a importants conclusions:

- Les poblacions europees d'aquesta espècie manifesten un procés important de disminució (REAL I MAÑOSA, 1997).

- La població d'àligues perdiguera a les comarques de Barcelona s'ha reduït gairebé un 40% en els darrers 30 anys (REAL, 2001).

Això ha obligat les administracions a crear diverses figures legals:

- Màxima protecció a la Directiva d'aus de la CEE (79/409/CEE i 91/244/CEE), que obliga els estats membres a realitzar accions de conservació de l'espècie.

- Categoria SPEC 3 de BirdLife Internacional, com a espècie molt amenaçada (ROCAMORA, 1994).

- Protegida a escala nacional pel Reial decret 439/90.

- Categoria de vulnerable al *Llibre vermell dels vertebrats d'Espanya* (BLANCO I GONZÁLEZ, 1992).

Des del Parc del Garraf es porten a terme mesures per a la conservació de l'espècie:

- Vigilància d'àrees de reproducció per evitar disturbis.

- Control dels paràmetres reproductius.

- Regulació de l'escalada.

- Seguiment d'espècies presa, etc.

- Unificació de criteris i informació amb els experts de la Generalitat de Catalunya i la Universitat de Barcelona.

Els agents rurals de la Generalitat de Catalunya i els guardes del Parc del Garraf coordinem esforços per realitzar les tasques de conservació.

Com a resultat dels treballs coordinats als quals ens referim vam realitzar els seguiments de camp al territori concret amb els resultats detallats a continuació.

Una pollada d'aquest any s'ha malmès per l'esllavissament del niu després d'uns dies de fortes pluges i vent.

S'adverteix l'esllavissament del segon niu de la parella, on no criava, i que les lleixes on recolzaven els nius són petites i trencadisses.

Així, una vegada es determina la problemàtica i la causa de la pèrdua de la pollada d'enguany, es dissenyen i s'instal·len dues plataformes metàl·liques en els llocs on els nius d'àliga s'han esllavissat.

La instal·lació

Es van tenir en compte els dos antecedents on plataformes metàl·liques van ser utilitzades com a niu amb èxit de cria en els anys posteriors.

S'encarrega a un ferrer l'estructura, que va ser dissenyada per nosaltres i de fabricació artesana.

A l'extrem d'un tram de 50 cm de perfil en T de 5 cm de ferro va soldat un PARABOL de doble expansió, a l'altre extrem va soldat 10 cm de passamans que serviran per subjectar les branques. Aquesta peça va clavada perpendicularment a la paret de roca pel PARABOL i amb una altra

col·locada a un metre fan la base de la plataforma. L'altre extrem va cargolat a la punta d'un passamà que també va clavat a la pedra amb un PARABOL per l'altra punta, creant tot plegat un escaire a cada base. Les dues peces van unides per dos passamans d'un metre cadascun que subjecten una xarxa metàl·lica, sobre la qual va dipositat el material vegetal (branques mitjanes i amb fulles).

L'equip d'escaladors està format per personal expert en escalada i/o en espeleologia i que també estan units pel fet de treballar d'agents rurals del Departament de Medi Ambient de la Generalitat a diverses comarques de Catalunya.

A començament de tardor es van instal·lar les dues plataformes, una per a cada niu esllavissat, ja que volíem fer les tasques abans del període de zel.

A començament de desembre es va fer un control a la zona i es va comprovar com a una de les plataformes hi havia branques verdes aportades per les àligues. Amb sort l'aprofitaran per criar.

Personal que hi participà

Els escaladors:

Carles Bares i Grau (agent rural, Generalitat de Catalunya)

Paco Martínez López (agent rural, Generalitat de Catalunya).

Josep M. Pugibet i Mestre (agent rural, Generalitat de Catalunya).

Toni Pardo Villalobos (agent rural, Generalitat de Catalunya).

Disseny de les estructures:

Carles Franco Casadesús (agent rural, Generalitat de Catalunya).

Paco Martínez López (agent rural, Generalitat de Catalunya).

Rodrigo del Amo Aguilar (guarda del Parc del Garraf, Diputació de Barcelona).

Col·laboradors:

Eulàlia Gómez Molina (guarda del Parc del Garraf, Diputació de Barcelona).

Lorena Ruíz Mejias (agent rural, Generalitat de Catalunya)

Telm Busquets i Bosch (guarda del Parc del Garraf, Diputació de Barcelona).

Responsables del seguiment de fauna:

F. Xavier Santaefemí (biòleg de les reserves naturals del delta del Llobregat).

Rodrigo del Amo Aguilar (guarda del Parc del Garraf, Diputació de Barcelona).

Fotografies i presentació:

Eulàlia Gómez Molina (guarda del Parc del Garraf, Diputació de Barcelona).

Rodrigo del Amo Aguilar (guarda del Parc del Garraf, Diputació de Barcelona).

Els caps:

Santi Llacuna Claramunt (biòleg del Parc del Garraf, Diputació de Barcelona).

Xavier Parellada (tècnic de fauna, Generalitat de Catalunya).

Bibliografia

BLANCO, J.C.; GÓNZÁLEZ, J.L. (1992). *Libro Rojo de los Vertebrados de España*. Colección Técnica. Madrid: ICONA.

DEL AMO, R. (1996). *L'Estudi de l'avifauna nidificant i hivernant, i espècies d'interès cinegètic*. Col·lectiu la Morella. Memòria per al Servei de Parcs Naturals, Diputació de Barcelona.

MAÑOSA, S; REAL, J. (1998). *Valoració de l'estat de conservació i propostes de gestió de l'àrea de nidificació d'una parella d'àligues perdigueres al Parc del Garraf*. De-

partament de Biologia Animal, Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona. Memòria per al Servei de Parcs Naturals, Diputació de Barcelona.

REAL, J.; MAÑOSA, S. (1997). «Demography and conservation of western european Bonelli's eagle *Hieraetus fasciatus* populations». *Biol. Conserv.*, 79.

REAL, J. *et al.* (2001). *L'àliga perdiguera Hieraeetus fasciatus com a indicador biològic de la xarxa d'espais lliures de la província de Barcelona. Diagnosi de l'estat de la població*. Departament de Biologia Animal, Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona. Memòria per al Servei de Parcs Naturals, Diputació de Barcelona.